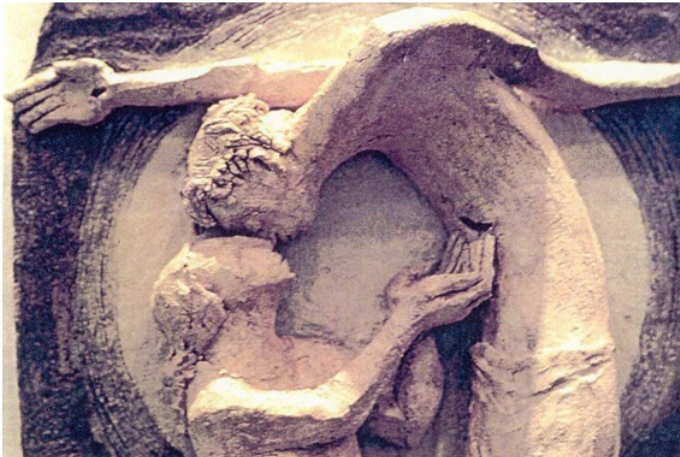

**EL DÉU DE LA TENDRESA, LA CURA
I LA MISERICÒRDIA «FINS A L'EXTREM»**

25 DE MARÇ - DIVENDRES SANT

En la nit fosca del sofriment, la violència i la injustícia

Sobre la creu i els crucificats

La vida no és una improvisació. Les nostres decisions més importants tampoc no són espontànies ni perquè sí, sinó que van precedides de moltes altres decisions petites i quotidianes que van configurant el moment de la definitivitat. El mateix passa també en Jesús. La seva vida és inseparable del seu ajusticiament, de la seva mort. Aquests són conseqüència de la seva manera de ser i estar en la vida i amb la gent, sent misericòrdia en acció, misericòrdia en relació.

El Crucificat és l'expressió màxima de la tendresa entregada fins a l'extrem en la tasca d'alleugerir el sofriment dels últims i de les últimes. Per això la tendresa és també subversiva, perquè inverteix l'ordre «col·locant com a primers els últims» (Mt 20,16). La tendresa viscuda fins a l'extrem, a la manera de Jesús, té repercussions socials i polítiques, i per això la fa insuportable als qui «fan de la seva força la norma de la justícia» (Sb 2,1-17) i oprimeixen la veritat amb la injustícia (Rm 1,8).

Jesús és condemnat perquè la seva actuació i el seu missatge sacsegen d'arrel el sistema organitzat al servei dels poderosos de l'imperi romà i de la religió del temple. La vida de Jesús s'havia convertit en un destorb que calia eliminar com les vides de tantes persones que avui en dia resulten molestes al sistema o que són considerades efectes colaterals necessaris. Aquest és el misteri que avui estem contemplant.

«Jesús mor perquè els homes maten». La mort de Jesús no va ser accidental ni casual. La seva mort com la de tanta gent avui en dia són també d'alguna manera «cròniques d'una mort anunciada». Jesús no va morir sinó que a Jesús «l'han arrencat de la terra dels vivents» (Is 53,8). La crucifixió no era tampoc qualsevol condemna a mort, sinó el patíbul més deshonorós i cruel, ja que tenia entre els seus objectius atemorir la població i servir d'escarment, i d'aquí el seu caràcter públic. En la crucifixió s'ajusticiaven els esclaus que es revoltaven o els antisistema. El seu ritual exigia que els cadàvers romanguessin nus sobre la creu per a servir d'aliment a les aus de rapinya i els gossos salvatges fins que les restes finalment eren dipositades a la fossa comuna, de manera que el seu nom i la seva identitat quedaven condemnats a l'oblit.

En la història del cristianisme hem tingut sempre dues grans temptacions: eliminar la creu o exaltar-la. La creu no té l'última paraula en l'Evangelí però és una pàgina incòmoda que no ens la podem saltar, com tampoc no podem negar ni ocultar la densitat del sofriment. Negar-ho és negar l'humà. Ser humà no es només positivitats i bondat. La violència i la injustícia generen víctimes i compten amb les nostres complicitats. La Bona Nova de l'Evangelí ho és des del revers de la història i assumint la misèria, la debilitat humana, el límit físic i psíquic, el fracàs. Per això el divendres sant ens revela també els aspectes més foscos de la nostra de condició humana.

Però l'exaltació dolorista del sofriment i la creu com quelcom que Déu ens exigeix per assolir la salvació tampoc no és cristiana. La teologia de Sant Anselm ha deixat una profunda empremta en nosaltres exaltant el caràcter sacrificial de la

Creu. Déu no necessita completar el sofriment de Crist en cap altra persona, Déu no és un vampir ni necessita la sang de ningú per a perdonar els pecats. No tota creu és redemptora ni el sofriment en si mateix és un valor desitjable.

A la teologia de política i a la teologia de l'alliberament els devem que ens hagin obert els ulls davant els crucificats i crucificades i la impotent proximitat de Déu amb ells. També la teologia feminista ens hem hagut de preguntar: pot el símbol de la creu ser alliberador per a les dones o legitima els rols de submissió i sacrifici que històricament se'ns han imposat?

Com diu una companya nicaragüenca:

«No es tracta de buscar la creu ni el sofriment com si el sofriment pel sofriment ens apropés més a Déu, sinó d'afrontar les coses tal i com es produeixen i lluitar contra elles unides a Crist, fixant la nostra mirada en ell i en el seu amor a la vida i la justícia.»

La creu cal mirar-la sempre per dues bandes: la dels crucificadors i la de les víctimes. Per la banda dels crucificadors la Creu és mort: «Maleïda sigui la creu». Els cristians ens hem acostumat massa a allò de «Salve, oh Creu, esperança única», i hem oblidat que hi ha creus que no són cristianes sinó legitimadores del dolor i la injustícia que recau sobre les vides de les persones més ferides i excloses. La Creu mai no ens va estalviar dolor, però ens dóna lucidesa. Ens impedeix caure en espiritualitats evasives, depura les nostres imatges de Déu, de vegades massa burgeses i *light*, que no suporten la prova del fracàs, la foscor ni el silenci.

El cos crucificat en Jesús ens mostra que la encarnació no és un truc, sinó que és irreversible. El Déu vingut en carn no atura res, ni ens eximeix de res, tot i que ens mostri la seva fidelitat fins al final, de forma no fàcilment comprensible des dels nostres esquemes exitosos. En el crucificat Déu ens mostra la densitat més profunda del seu misteri. Un Déu que no només està a favor de les víctimes, sinó a mercè dels seus botxins, en màxima solidaritat i proximitat amb «els sense poder», amb aquells i aquelles que, com llegim a Isaïes 52,14, «desfigurats ni tan sol semblava un home».

Un Déu vulnerable i vulnerat. El crit del Crucificat

El Crucificat ens revela un Déu que no és impassible, sinó vulnerable i per a qui allò humà mai no és una dreuera. Un Déu que no resol res, però que sosté des de

dins en tot i l'esperança del qual emergeix com a alè i respir en les nits fosques de la violència i la injustícia, també avui en el nostre món. Com afirma Elizabeth Johnson: «el símbol del Déu sofrent expressa la solidaritat compassiva fins a l'èxtrem d'un Déu incrustat en l'humà, que no supleix res però que ens sosté des del més profund, ajudant a encarar el dolor i el sofriment».

Fa uns dies acaba de publicar-se un llibre titulat *Víctimas de la iglesia*, en el qual l'autora anònima narra la seva experiència de divendres sant en la nit dels abusos sexuals per part d'un clergue i que recreo amb alguna modificació redaccional:

«Sé bé què significa ser víctima d'algú que amb el seu abús maltracta el cos, mata l'ànima i enverina el nom de Déu. Sé el dur que és reconèixer-se com a víctima i començar i recórrer el camí que duu a la supervivència i des d'allà a la vida. Sé quant d'odi som capaços de sentir a causa de la traïció de la confiança. Sé com costa trencar el silenci que ens lliga als agressors. Sé quant de dolor experimenta qui es topa amb Déu en l'infern dels abusos. Però en aquest divendres sant de la meua vida el Crucificat va estar amb mi fins al final i sentir-lo en el meu propi infern va ser la meua força i el meu sosteniment.»

Salvant les distàncies l'experiència d'aquesta dona coincideix amb la de Bonhoeffer quan des del camp d'extermini a *Resistencia y sumisión* escriu: «Déu, clavat a la Creu, permet que el facin fora del món. Déu és impotent i dèbil al món i només així està Déu amb nosaltres i ens ajuda. Només un Déu que sofreix ens pot ajudar».

Contemplant la Creu i els crucificats ens descobreix un cop més que el Déu de Jesús no ens treu de la història, ja que no ho va fer ni amb el seu propi fill (Rm 8, 23-37), sinó que s'apregona profundament en ella sostenint-la des de baix i des de dins. En el Crucificat el Déu major es fa menor. Per això la pregunta potser més crucial de la nostra vida no és «¿on està Déu?», sinó «¿com està?» Déu està a la creu generant esperança, una esperança que no està renyida amb la foscor i que no passa per damunt dels estrips ni de les despulles, ni mira cap a una altra banda, sinó que s'endinsa a través de les lloses que aixafen la vida mogut per l'amor fins a l'èxtrem:

«Si ha baixat a la terra és per compassió amb el gènere humà. Sí, ha patit els nostres sofriments abans d'haver pujat a la creu, abans d'haver pres la nostra carn. Perquè si no hagués patit, no hauria baixat a compartir amb nosal-

tres la vida humana. Primer va patir i després va baixar. Però, quina passió és aquesta que ha patit per nosaltres? És la passió per amor.» (Orígens)

La nostra societat oculta el sofriment o el banalitzava convertint-lo en espectacle. Però no ens ajuda a encarar la creu. Les paraules d'Etty Hillesum, la mística contemporània holandesa que va morir en un camp d'extermini nazi, cobren avui gran actualitat i densitat:

«Existeix una gran diferència entre buscar el sofriment i acceptar el sofriment. En el primer cas es tracta d'un masoquisme mòrbid, en el segon, d'un consentiment de vida. No hem de buscar sofrir, però quan se'ns imposa no hem de fugir del sofriment, i se'ns imposa a cada pas. Cosa que no impedeix que la vida sigui bella. Intentant jugar a fet a amagar amb el sofriment, maleint-lo se sofreix més.» (Etty Hillesum, 15 de desembre de 1943)

Contemplant avui el Crucificat demanarem al Senyor en aquest dia que ens ajudi a romandre en les situacions en les que la Divinitat s'amaga [EE 169], que ens ajudi a plantar-li cara a la Creu i escoltar el crit dels crucificats i crucificades en ella (Mt 27,50; Mc 15,37; Lc 23,46). Escoltar els crits dels qui viuen en la nit del sofriment, la violència, la injustícia i el desamor.

La creu és un crit en el que hi caben tots els nostres crits,

Dins del teu crit en la creu
hi caben tots els nostres crits,
des del primer plor del nen
fins a l'últim gemec del moribund.

Des del teu crit llançat al cel
encomanen la seva vida a les mans del Pare
tots i totes els que se senten
abandonats en un misteri incomprensible.

Des del desconcert llançat com a queixa
dels qui van experimentar el teu amor algun cop,
però se senten abandonats ara
i només en la lluita amb tu esperen la seva sortida [...]

(B. González Buelta)

Escoltem aquesta tarda els crits dels qui viuen en la nit del sofriment, la violència, la injustícia i el desamor

- Els crits dels empobrits, units al crit de la terra com un mateix crit, que mata ecosistemes, pobles i cultures, i condemna a l'exclusió persones, pobles i continents sencers, i assassina els seus líders: Chico Mendes, Dorothy Stang, Berta Cáceres, etc.
- El crit de les poblacions civils massacrades amb el negoci milionari de la venda d'armes.
- El crit dels «descartables» i de tots aquells que el sistema considera sobrants exclosos, com diu el papa Francesc, de les tres T: trespol, terra, treball.
- El crit de les fronteres, els camps de refugiats, les morts a la Mediterrània, els CIES.
- El crit dels qui són jutjats per lleis injustes en tribunals que com Pilat es renten les mans.
- El crit de la feminització de la pobresa i la violència contra les dones i les nenes.
- El crit de l'absurditat i el buit, i «el salvi's qui pugui», que generen les nostres societats líquides.
- El crit del sofriment que irromp en la nostra vida de forma esglaiadora a partir de la malaltia, la ruptura afectiva, la pèrdua traumàtica d'un ésser estimat.

La creu és un crit però intentem sufocar-lo amb les consignes del consum, la seguretat i el benestar a qualsevol preu, blindant els nostres jos i els nostres petits mons com si fossin l'únic món.

Necessitem recuperar la vigència del crit, per desagradable que ens resulti, i sumar-nos amb decisió, sense tenir vergonya davant un sistema que s'escandalitza d'aquests crits mentre esmicola amb la seva implacable bota a qui vulgui cridar. Cal recuperar la funció social del crit, que prové de la desigualtat, de la injustícia, de la violència estructural, de l'individualisme narcisista. Cal escoltar-los, i convertir-los en la nostra brúixola perquè el crit dels crucificats i de les crucificades és el crit de Déu avui en el nostre món. El crit és el reflex d'un somni, una aspiració truncada perquè les persones i els col·lectius alberguem somnis, i quan es comprova que aquests somnis han sigut trencats, el dolor sorgeix imparable.

Escoltem avui aquests crits i fem-ho amb un profund silenci per acollir-los amb la seva densitat i profunditat. El Crucificat ens urgeix a que «escoltem avui la seva veu», a que «no siguem sords i sordes a la seva crida» i que juntament amb altres,

l'«ajudem a baixar de la creu a tants crucificats i crucificades», que no legitimem amb el nostre silenci i omisió la seva condemna.

Per això no n'hi ha prou només amb les bones voluntats, ni les generositats individuals. Quan el pecat es fa estructural cal empeltar amor polític, amor social en elles fins a transformar-les o desmantellar-les com va fer el Natzarè. L'amor polític no és individualista, sinó que se sustenta en les xarxes i els vincles comunitaris, i exigeix un canvi en les nostres relacions i estils de vida. Perquè només canviarem la vida si canviem cadascun de nosaltres de vida.

A l'escola del romandre com Maria i les dones al peu de la Creu (Mc 15,40-41)

- Tots han fugit i només elles estan presents davant l'espectacle terrible de la mort de Jesús a la creu.
- Alguns diuen que les úniques que podien estar eren les dones, perquè als homes les haurien detingut. L'assumpte és que allà estaven elles, els personatges secundaris, les irrellevants en allò públic, aquelles sobre les que els apòstols no tenien cap expectativa que no fos la de servir a l'interior de la comunitat.
- Algú ha dit que «en la passió de Jesús triomfen les dones». Entre elles se'n citen tres: Maria Magdalena, Maria, la mare de Jaume i de Josep, i Salomé (Mc 1,15-40). En altres moments a Jesús l'han acompanyat els tres deixebles favorits: Pere, Jaume i Joan (Mc 5, 37; Mc 9,1; Mc 14,33). Ara, en el moment de la crisi més rotunda, del fracàs de totes les expectatives, només ho fan les dones.
- Elles han entès el seguiment de Jesús «fins a l'extrem», fins al final. Per a molts aquest text és clau a l'hora de fonamentar el discipulat de les dones. En ell apareixen les dones com a paradigma del seguiment «contra vent i marea». Apareixen a més dos verbs que són clau en la identificació de les dones com a deixebles: *diakoneim* (servei) y *acolouthem* (seguiment). Els mateixos que apareixen a Lc 8.
- Saben romandre en l'absoluta indefensió i impotència. Saben estar com sovint només sabem fer-ho les dones en les situacions límit, quan la densitat dels esdeveniments demana acompanyar sostenint preguntes sense resposta, quan l'espessor del sofriment demana mantenir la mirada, encara que faci mal, perdre la paraula i arriscar el cor fins a límits insospitats. Diu Georgina Zubiria¹ que les dones pel nostre cos conei-

---

1. ZUBIRIA, Georgina (2000). *La espiritualidad de las mujeres en el misterio pascual*. Managua: Alternativas, pàgs. 237-253.

xem la saviesa de la vida, l'amor que l'origina, l'esperança que persevera, els dolors de part, el goig i el sofriment de respectar la llibertat de l'altre. Per la sang que es vessa i es renova cada mes en la nostra vida les dones coneixem la saviesa de l'entrega i dels cicles de la vida i de l'entrega. De l'amor que s'arrisca, de la disposició perquè altres la tinguin.

Aquestes dones, i juntament amb elles, en la versió del quart Evangeli, també Joan, ens ensenyen que pujar a Jerusalem és assumir el conflicte i el rebuig per defensar i estar al costat dels qui no compten. És saber que els grans han de caure en la foscor de la terra i el silenci durant un temps llarg perquè emergeixi misteriosament la vida sense saber quan, és carregar amb l'ambigüitat de la nostra vida sabent que tot en ella es dóna barrejat i que mort i vida, dolor i alegries són inseparables. Per això, perquè morirem, hem de viure acompanyant-nos i abraçant-nos amb tendresa; perquè morirem, la vida no pot ser una passió inútil; perquè morirem, les persones tenen fam i set de justícia i hem de buscar juntes i junts com saciar-la; hem de compartir el nostre pa, la nostra tendresa, les nostres lluites, perquè en la vida tot se'ns dóna barrejat.

Potser per això, perquè aquestes dones van romandre al costat de Jesús al Calvari patint amb Ell l'experiència del límit i de l'amor impotent, també van poder fer més endavant, el matí del dissabte, una lectura, una interpretació diferent, del sepulcre buit i ser testimonis bocabadats del Ressuscitat. Per ventura no és en els llocs de mort on irromp sorprenentment i de manera incontrolada el brot de la nova vida?

Endinsem-nos avui en el cor d'aquestes dones i en el cor de Jesús en sentir-les properes a ell

- Amb quines experiències ens connecta?
- Quines situacions i persones ens evoca? Què mobilitzen en nosaltres per a estimar i servir més?
- Com les dones acompanyem Jesús avui en el seu sofriment. Contemplem la passió com el seu crit i protesta radical davant la violència i la injustícia i el desamor humà.
- Aturem-nos en el seu dolor, perquè tot i que el dolor no és el lloc del nostre desig, sí que l'és el de la nostra plena veritat.

Hi ha una manera de conèixer al qual només s'hi arriba pel patir i el compadir. No som amos del nostre propi dolor però tampoc els seus esclaus i esclaves. Contemplar el dolor de Jesús, la seva mort i la manera d'encarar-lo, qüestiona com

nosaltres afrontem el nostre. Jesús va morir com va viure: donant vida. La força salvífica de la passió no radica en que Jesús sofrís i morís, ja que tot ésser humà ha de passar pel sofriment o la mort, sinó en com va sofrir i en com va morir, descentrat de si, excusant els seus agressors, sense rancúnia. Amb una experiència forta de fracàs però abandonant-se en el seu Abba i entregant el seu esperit.

- Aturem-nos en el dolor de Jesús, que tot i que és suprem, no és un dolor centrat en si. No és un dolor que acaba per fer-se egoista, victimista o manipulador. El dolor de Jesús no el fa girar al voltant de les seves pròpies frustracions o fixacions. El seu dolor, tot i que l'abat i el destrossa, no es converteix en la mesura del món, sinó que tot i sofrint, la seva vida segueix sent pro-existència, vida per als altres i amb els altres.
- En la narració de la Passió segons l'Evangelí de Lluc «el que va fer pensar» al centurió i al lladre bo va ser precisament com Jesús va encarar el seu dolor sense corbar-se cap a si mateix. Veient-lo morir van intuir com havia sigut la seva vida. Hi ha morts, formes d'afrontar el sofriment, que malgrat la violència i la injustícia més salvatges, verifiquen que l'amor existeix i que es pot viure i morir estimant fins al final, fins a l'èxtrem.

Acabem la nostra reflexió de divendres sant amb aquesta meditació de Christian de Chergé, de la comunitat del monestir cistercenc de Nostra Senyora de l'Atlas a Tbhine (Algèria), assassinat el 1996.

Si em succeís un dia...

ser víctima del terrorisme que sembla voler abastar en aquest moment
tots els estrangers que viuen a Algèria,
jo voldria que la meva comunitat, la meva Església, la meva família,
recordin que la meva vida estava ENTREGADA a Déu i a aquest país.
Que ells acceptin que l'Únic Mestre de tota vida
no podria romandre aliè a aquesta partida brutal.
...Que sàpiguen associar aquesta mort a tantes altres tan violentes
i abandonades en la indiferència de l'anonimat.
La meva vida no té més valor que una altra vida.
Tampoc no en té menys.
En tot cas, no té la innocència de la infància.
He viscut prou com per a saber-me còmplice del mal
que sembla, malauradament, prevaldre al món,
fins i tot d'aquell que em podria colpejar cegament.

Desitjaria, arribat el moment, tenir aquell instant de lucidesa
que em permeti demanar el perdó de Déu
i el del meus germans els homes,
i perdonar, alhora, de tot cor, a qui m'hagués ferit.
Jo no podria desitjar una mort semblant.
Em sembla important proclamar-ho.

En efecte, no veig com em podria alegrar
de que aquest poble al que jo estimo sigui acusat, sense distinció, del meu assassinat.
Seria pagar molt car el que s'anomenarà, potser, la «gràcia del martiri»
deure-se-la a un algerià, sigui qui sigui,
sobretot si ell diu actuar en fidelitat a allò que ell creu ser l'Islam.

Conec el menyspreu amb el que s'han pogut rodejar els algerians presos globalment.
Conec també les caricatures de l'Islam fomentades per un determinat islamisme.

És massa fàcil creure's amb la consciència tranquil·la
identificant aquest camí religiós amb l'integrisme dels seus extremistes.

Algèria i l'Islam per a mi són una altra cosa, és un cos i una ànima.

Ho he proclamat força, crec, coneixent bé tot allò que d'ells he rebut,

trobant molt sovint en ells el fil conductor de l'Evangeli

que vaig aprendre sobre els genolls de la meva mare, la meva primeríssima

Església,

precisament a Algèria, i ja des d'aleshores, en el respecte dels creients musulmans.

La meva mort, evidentment, semblarà donar la raó
als qui m'han tractat, a la lleugera, d'ingenu o d'idealista:

«que digui ara què en pensa d'això!»

Però aquests han de saber que per fi serà alliberada la meva curiositat més punyent.

Aleshores podré, si Déu així ho vol,

enfonsar la meva mirada en la del Pare

per a contemplar amb Ell els Seus fills de l'Islam

tal i com Ell els veu, enterament il·luminats per la glòria de Crist,

fruits de la Seva Passió, inundats pel Do de l'Esperit,

el goig secret del qual serà sempre el d'establir la comunió

i restablir la semblança, jugant amb les diferències.

Per aquesta vida perduda, totalment meva i totalment d'ells,

dono gràcies a Déu de que sembla haver-la volgut enterament

per a aquest GOIG, contra i malgrat tot.

En aquest GRÀCIES en el que està tot dit, des d'ara endavant, sobre la meva vida,

jo us incloc, evidentment, amics d'ahir i d'avui,

i a vosaltres, amics d'aquí,
juntament amb la meva mare i el meu pare, les meves germanes i els meus germans i els seus,
el cèntuple concedit, com va ser promès!

I a tu també, amic de l'últim instant, que no hauràs sabut què feies.
Sí, per a tu també vull aquest GRÀCIES, i aquest «A-DÉU» en el rostre del qual
et contemplo.

I que ens sigui concedit retrobar-nos com a lladres feliços
en el paradís, si així ho vol Déu, Pare nostre, teu i meu.
AMÈN! INSHALLAH!

Alger, 1 de desembre de 1993, Tibhirine, 1 de gener de 1994
Christian †

Pistes per a resar

Contemplació del dolor de Jesús i del dolor del món a partir d'alguns textos

«Hi ha una gran diferència entre buscar el sofriment i acceptar el sofriment. En el primer cas es tracta d'un masoquisme mòrbid, en el segon d'un consentiment de vida. No hem de buscar sofrir, però quan se'ns imposa no hem de fugir del sofriment, I se'ns imposa a cada pas. La qual cosa no impedeix que la vida sigui bella. Intentant jugar a fet i amagar amb el sofriment, maleint-lo es pateix més...» (Etty Hillesum. 15 de desembre de 1943)

«El dolor no és el lloc del nostre desig, sinó el de la nostra plena veritat... No pretenc que convertim el nostre estat predilecte. Al contrari, hem de recórrer a tot per a alliberar-nos-en. Però també l'hem de conèixer. L'home verdader no és l'amo del seu dolor, ni el que en fuig, ni tampoc el seu esclau.» (Ander Suares)

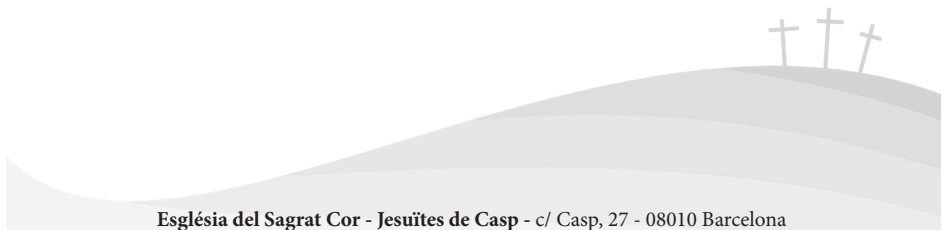
Camí 1. Endinsa't en l'Evangeli de Joan: Jn 18,28-40; Jn 19,1-37

- El relat és tota una galeria de personatges i reaccions. Endinsa't en ell i aplica els teus sentits per a captar amb tota la teva sensibilitat què està passant. Contempla les persones, escolta les seves paraules.

- Fixa't bé en què fan les persones i en per què actuen així.
- Contempla el sofriment físic i psíquic de Jesús, i pregunta-li què l'ajuda a resistir, a afrontar què li està passant, a no corbar-se cap a si mateix i no convertir el seu dolor en la mesura de la realitat.
- Contempla com la divinitat s'amaga [EE 196].
- Es pot seguir creient després del què estem veient a Macedònia, a la frontera Sud i a l'Est d'Europa, després dels feminicidis en tants indrets del món, els nens soldats, els segrestos i les violacions de dones i nenes per Boko Haram, després de...
- Què manté Jesús?
- I què pots fer tu per Ell i amb Ell davant la realitat de tants crucificats i crucificades al món?
- Acabar amb el salm 31 recreant-lo.

Camí 2. Endinsa't en l'escola del romandre com Maria i les dones al peu de la creu (Mc 15, 40-41)

- Endinsa't en el cor d'aquestes dones i en el cor de Jesús al sentir-les properes a Ell.
- Amb quines experiències et connecta? Quines situacions i persones t'evoca?
- Què movilitzen en tu per a estimar i servir més?

Església del Sagrat Cor - Jesuïtes de Casp - c/ Casp, 27 - 08010 Barcelona